ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Αἱ ἐργασίαι ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἔχουν διακοπῆ ἀπὸ μηνῶν. Καὶ ὅμως ὄχι ὀλίγαι ὑποσχέσεις εἶχον δοθῆ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν πόρων.

Ὁ Δῆμος δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐπιτρέψῃ περαιτέρω παράτασιν τῆς ἐκκρεμότητος τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ τουριστικοῦ περιπτέρου εἰς τὸν λιμενικὸν χῶρον.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΖΟΛΩΤΑ

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΟΣ

χεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

ιχου μέσου ἐπιτοκίου ο)ο διὰ τὸ ἔτος 1953.

θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα μερικὰ τὰ ἰσχύοντα ἐπιτόκια δα- οῦ ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς λάδος πρὸς βασικοὺς κλά- τῆς οἰκονομίας. Τὸ ἐπι- ν δανεισμοῦ ὑπὸ τῆς Τρα- τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν τικὴν Τράπεζαν, μέσῳ οίας παρέχονται αἱ πι- εις πρὸς τὴν γεωργικὴν ομίαν ἀντιπροσωπεύουσαι ,2 ο)ο τοῦ συνόλου τῶν ήσεων ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ μίου, ἀνέρχεται εἰς μό- 1,5 ο)ο ἐτησίως. Τὰ χορη- ενα πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ζας κεφάλαια διὰ τὴν ματοδότησιν τῆς βιοτεχνίας χονται πρὸς αὐτὰς μὲ ἐ- ον 2 ο)ο, τὰ διὰ τὸ κα- πόριον πρὸς 4,5 ο)ο, τὰ τὴν βιομηχανίαν πρὸς 5 ο)ο διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς βιομη- ας καὶ διὰ τὰς ἠλεκτρι- ἐπιχειρήσεις πρὸς 4 ο)ο, ὸς τὴν Κτηματικὴν Τρά- ν πρὸς 3 ο)ο, τὰ διὰ τὸ ἐξα- κὸν ἐμπόριον πρὸς 5 ο)ο. σχετικῶς μεγαλύτερα ταῦ- ἐπιτόκια ἀφορῶσι τὸ μέρος χορηγήσεων τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος τῶν διενεργου- ν μέσῳ τῶν λοιπῶν Τρα- ν. Ἀντιστοιχοῦν ἑπομέ- εἰς ὀλιγώτερον τοῦ ἡμί- τῶν γεωργικῶν χορηγή- αἵτινες παρέχονται πρὸς ἐλάχιστον ἐπιτόκιον. Μό- αἱ ἀπ' εὐθείας χορηγήσεις Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τοὺς διαφόρους κλάδους οἰκονομίας διενεργοῦνται ὰ αὐτὰ ἐπιτόκια, εἰς τὰ γίνεται καὶ ὁ δανει- ὑπὸ τῶν λοιπῶν Τραπε- καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν γωνισμοῦ ὑπὸ οἱανδήποτε αν ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ ματος εἰς βάρος τῶν λοι- Τραπεζῶν. Ὡς ὅμως ἀνω- λέχθη, παρὰ τὸν διαφο- ν αὐτὸν τῶν ἐπιτοκίων, σον κόστος τῆς ἐκδοτικῆς ουργίας ὄχι μόνον παρέ- χαμηλόν, ἀλλὰ ἐμειώθη ξὺ τῶν ἐτῶν 1953 καὶ

Εἰς τὴν πραγματοποίησιν λυτέρων ἀκαθαρίστων προ- ν ὑπὸ τῆς Τραπέζης κατὰ λῆξαν ἔτος ἐν συγκρίσει τὸ προηγηθὲν συνετέλε- πλείονες λόγοι, μεταξὺ οίων δέον νὰ ἀναφερ- : ἀφ' ἑνὸς ἡ διεύρυνσις τοποθετήσεων, ἥτις συνδέ- πρὸς τὴν ηὐξημένην δρα- ιότητα τῆς χώρας καὶ ἰδί- τοῦ βιομηχανικοῦ τομέως, ἀφ' ἑτέρου ἡ συναλλαγμα- κίνησις, ἥτις κατὰ τὸ λῆ- ἔτος ὑπῆρξε σημαντική. πλέον ηὐξημέναι πρόσο- ἐδημιουργήθησαν ἐπίσης τὴν Τράπεζαν ἐκ τῆς το- θετήσεως καὶ διαχειρίσεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ τηρουμέ- συναλλαγματικῶν διαθε- ν.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς σημει- ας αὐξήσεις εἰς διαφόρους γορίας δαπανῶν λειτουρ- τῆς Τραπέζης, δέον νὰ πα- ηθοῦν τὰ ἑξῆς: Ἡ αὔξη- ν δαπανῶν τῆς Τραπέζης ποδοχὰς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ικοῦ προῆλθεν ἐκ τῆς μει ὑπουργικῶν ἀποφάσε- γενομένης ἀναπροσαρμο- τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργα- ν ἐν γένει, καθὼς καὶ τραπεζικῶν ὑπαλλήλων. τούτοις σχετικὴ αὔξησις ἐν λόγῳ δαπανῶν ὀφείλε- ς τὴν φυσιολογικὴν ἐξέ- τοῦ ὑπηρετοῦντος προσω- συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύ- κανονισμὸν καὶ ὀργανι- θὰ πρέπῃ δὲ νὰ παρατη- ὅτι ἡ αὔξησις τῆς κατη- ταύτης τῶν δαπανῶν μεγαλυτέρα, ἐὰν κατὰ ῆξαν ἔτος δὲν εἶχε λάβῃ ἔξοδος ἱκανοῦ ἀριθμοῦ λων ἀνωτέρων θαθμῶν κατὰ συνέπειαν ἀπολαυ- ὑψηλοτέρων μισθῶν. Τὸ ν ἀποτέλεσμα ἐκ τῶν λῶν, αἵτινες ἐπῆλθον προσωπικὸν τῆς Τραπέ- εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν μείω- τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ πηρετούντων εἰς τὸ τέ- τοῦ 1954, ἐν συγκρίσει πρὸς προηγούμενον ἔτος, καὶ ἑτέρου μικροτέρα ἐν σχέ- ἀναλογίᾳ ἐπιβάρυνσις δαπανῶν δι' ἀποδοχὰς ικοῦ, λαμβανομένων ψιν, βεβαίως, τῶν ἐπισή- βληθεισῶν αὐξήσεων.

Θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νίσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ κὴ τῆς Τραπέζης, καθ' ἀφορᾷ γενικώτερον εἰς σης φύσεως δαπάνας λει- ας καὶ διαχειρίσεως θὰ σταθερῶς πολιτικὴ οἰκο- ν. Πᾶσα δὲ σχετικὴ δα- θὰ συνδέεται κατ' εὐθὺν καὶ θὰ ἀνταποκρίνεται σκοποὺς ἀπολύτως δικαι- ένους ἀπὸ τὴν καλῶς ένην δρᾶσιν τοῦ Ἐκδο- Ἱδρύματος. Ἡ συστημα- αρμογὴ τῆς πολιτικῆς θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ν μείωσιν τοῦ κόστους γίας τῆς Τραπέζης.

ς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ ὄχι μόνον θέλουν λη- ἐφαρμοσθῇ μετὰ συ- τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ουν εἰς τὴν συμπίεσιν δικαιολογημένων δα- ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπιδιω- ωτέρα ἀναδιοργάνωσις σεων τῆς λειτουργίας ύματος, πραγματοποι- διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης όνως τόσον τῶν ἀπα- οἰκονομιῶν, ὅσον εὐρυθμοτέρας καὶ ἐπὶ τῶν νεωτέρων μεθό- τραπεζικῆς τεχνικῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἀποτελεσμάτων χρήσεως τοῦ λήξαντος ἔτους σκοπὸν ἔχουσι τὴν τακτοποίησιν στοιχείων τινῶν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης. Μεταξὺ τούτων, ἐτακτοποιήθη ἡ «ἀξία ὑλικοῦ τραπεζογραμματίων» διὰ τῆς γενομένης ἰσχυρᾶς ἀποσβέσεως, ἥτις κατέστη ἀναγκαία ἐκ τοῦ λόγου ὅτι τὰ πρὸ τῆς καταργήσεως τῶν «χιλιάδων» τραπεζογραμμάτια ἀποσύρονται ταχύτερον τῆς κυκλοφορίας ἀφ' ὅ,τι προεβλέπετο, ὅτε ἐξετυποῦντο καὶ ἐτίθεντο εἰς κυκλοφορίαν. Ἡ τακτοποίησις τοῦ στοιχείου τούτου τοῦ ἐνεργητικοῦ ἦτο ἀπολύτως ἐπιβεβλημένη καὶ ἔδει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦδε, ἵνα μὴ σωρευτικῶς ἐπιβαρύνῃ μόνον μελλοντικήν τινα χρῆσιν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐκκαθάρισις, καὶ ἑπομένως ἡ ἐξυγίανσις, ἑτέρων στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ, καθὼς καὶ ἀπαιτήσεων ἐπέβαλε τὴν δημιουργίαν προβλέψεως ποσοῦ μεγαλυτέρου ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Διευκρινίζομεν ὅμως ὅτι ἡ ἐξυγίανσις αὕτη τοῦ ἐνεργητικοῦ συνδέεται κυρίως πρὸς χορηγήσεις διὰ σκοποὺς εὐαγεῖς καὶ εὐρυτάτης κοινωνικῆς ἀποστολῆς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ δρᾶσις τῆς Τραπέζης ὑπῆρξε πάντοτε στενῶς συνδεδεμένη.

Αἱ δαπάναι ἐπίσης τῆς Τραπέζης ἐξ εἰσφορῶν εἰς τὰ διάφορα Ταμεῖα προσωπικοῦ παρουσιάζονται ηὐξημέναι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ παρελθὸν ἔτος. Ἡ τοιαύτη ὅμως αὔξησις εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου συνηρτημένη πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν, περὶ ἧς ἐγένετο ἀνωτέρω λόγος, καὶ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς κεκανονισμένης συμμετοχῆς τῆς Τραπέζης εἰς τὰς κατηγορίας ταύτας τῶν εἰσφορῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

1. Τὸ ἔτος 1954 ὑπῆρξεν ἔτος περαιτέρω προόδου διὰ τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν. Τὸ ἀκαθάριστον πραγματικὸν ἐθνικὸν προϊὸν ηὐξήθη ἔναντι τοῦ 1953 κατὰ 3—4ο)ο, ὡς προκύπτει ἀπὸ προσωρινὰ στοιχεῖα. Παρὰ τὰς ἐπιτευχθείσας περαιτέρω βελτιώσεις εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐξ αὐτῆς κοινωνικὸν προϊὸν ἦτο ἠλαττωμένον ἐξ αἰτίας τῆς μειωμένης ἐσοδείας δημητριακῶν καὶ ἐλαίου, τὴν ὁποίαν ἀντεστάθμισαν εἰς σημαντικὸν μέτρον οὐσιώδεις αὐξήσεις εἰς τὴν παραγωγὴν ἰδίως βάμβακος, ὀρύζης καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἀντιθέτως, τὸ ἐκ τῆς ἐν γένει μεταποιήσεως κοινωνικὸν προϊὸν ὑπῆρξε μεγαλύτερον, ἰδίως συνεπείᾳ αὐξήσεως τοῦ προϊόντος ἐκ τῆς βιομηχανίας. Ἡ ἀκαθάριστος βιομηχανικὴ παραγωγὴ ἐμφανίζει μεταξὺ 1953 καὶ 1954 οὐσιώδη ἄνοδον ἡ ὁποία φαίνεται νὰ ὀφείλεται κυρίως εἰς σημαντικὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος.

Ὁ ὄγκος τῶν συνολικῶς χρησιμοποιηθέντων ἀγαθῶν ἦτο κατὰ 4,5ο)ο περίπου μεγαλύτερος τὸ 1954 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1953. Ἡ αὔξησις αὐτὴ κατέστη δυνατὴ κυρίως συνεπείᾳ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος, ἀλλὰ καὶ τῶν διαθεσίμων ἀγαθῶν ἐξ εἰσαγωγῶν. Ἡ αὔξησις τῆς χρησιμοποιήσεως ἀγαθῶν ἀντιστοιχεῖ εἰς αὔξησιν τόσον τῆς καταναλώσεως καὶ τοῦ σχηματισμοῦ παγίου κεφαλαίου, ὅσον καὶ τῶν ἐξαγωγῶν. Αἱ ἀκαθάριστοι ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου, κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἐκτιμήσεις ηὐξήθησαν οὐσιωδῶς τὸ 1954, κατὰ ποσοστὸν περίπου 11ο)ο, ἐνῷ τὰ ἀποθέματα κατὰ πολὺ ὀλιγώτερον, συνεπείᾳ τῆς ἀναλώσεως τῶν ὑψηλῶν ἀποθεμάτων, ἰδίως σίτου καὶ ἐλαίου, ἐκ τῶν ἐσοδειῶν τοῦ 1953. Αἱ ἐξαγωγαὶ ἐσημείωσαν κατὰ τὸ 1954 τὴν μεγαλυτέραν ποσοστιαίαν αὔξησιν, ἀνελθοῦσαν εἰς 30ο)ο περίπου, τὴν δὲ μικροτέραν ἡ συνολικὴ κατανάλωσις, ἡ ὁποία ὅμως εἰς ἀπόλυτον μέγεθος ἀπερρόφησε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν προσθέτων διαθεσίμων ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ 1954 ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία διετέλεσεν εἰς ἔντασιν προσπαθείας, ἡ ὁποία ἐπέτρεψε περαιτέρω αὔξησιν εἰς τὸν παραγωγικὸν ἐξοπλισμὸν τῆς χώρας καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἐξαγωγάς.

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

2. Ὑπάρχουν ἐνθαρρυντικαὶ ἐνδείξεις περὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς νομισματικῆς καταστάσεως ἀλλ' ἀπαιτεῖται πάντοτε ἄγρυπνος παρακολούθησίς της πρὸς ἀποσόβησιν ἐνδεχομένων διαταρακτικῶν ἐπιδράσεων.

Κατὰ τὸ δωδεκάμηνον τοῦ 1954 ἡ ποσοστιαία αὔξησις τῶν ἐν γένει ἰδιωτικῶν καταθέσεων, καὶ ἰδίως τῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου, ἦτο οὐσιωδῶς μεγαλυτέρα τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Παρ' ὅλον δὲ ὅτι αἱ σημεριναὶ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις κατὰ μικρὸν μέρος μόνον δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀποταμιευτικαί, ὁ ταχύτερος ρυθμὸς αὐξήσεώς των ἔναντι τῆς αὐξήσεως τῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων ἀποτελεῖ ἔνδειξιν τῆς βαθμιαίως ἀποκαθισταμένης ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ τῆς αὐξανομένης ροπῆς τοῦ πληθυσμοῦ ὅπως διατηρῇ τὰ διαθέσιμά του εἰς δραχμάς. Παρατηρεῖται ἐπίσης ὅτι ἡ σχέσις τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς τρεχούσας τιμὰς πρὸς τὸ σύνολον τῶν διαθεσίμων χρηματικῶν μέσων, δηλαδὴ ἡ εἰσοδηματικὴ ταχύτης κυκλοφορίας, ἐσημείωσε σαφῆ μείωσιν μεταξὺ τοῦ 1953 καὶ 1954. Ἀνάλογον ἔνδειξιν ἀποτελεῖ ἡ μείωσις τῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν προσαγομένων εἰς συμψηφισμὸν ἐπιταγῶν πρὸς τὰς καταθέσεις ὄψεως, ὑποδηλοῦσα αὔξουσαν ροπὴν πρὸς ρευστότητα εἰς δραχμάς.

Ἡ τεχνικὴ μεταβολὴ εἰς τὴν νομισματικὴν μονάδα διὰ τῆς καταργήσεως τῶν «χιλιάδων» γενικώτερον μὲν διηυκόλυνε τὰς συναλλαγάς, ἐνῷ συγχρόνως ἐξηφάνισε μίαν ὑπόμνησιν παλαιῶν πληθωρικῶν καταστάσεων.

3 Οἱ τιμάριθμοι ἐσημείωσαν ἐντὸς τοῦ 1954 σχετικῶς περιωρισμένην καὶ βραδεῖαν ἄνοδον. Ὁ τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως ηὐξήθη περίπου κατὰ 6ο)ο, ὁ τιμάριθμος κόστους ζωῆς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ 7—8ο)ο, ἐνῷ ὁ τιμάριθμος λιανικῆς πωλήσεως ἐσημείωσεν ἄνοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ 3ο)ο. Αἱ κινήσεις αὗται ὀφείλονται εἰς ποικίλας ἐπιδράσεις. Κατὰ τοὺς πρώτους ἰδίως μῆνας τοῦ 1954 ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν καὶ ἡ ἐν γένει ὁλοκλήρωσις τῶν συ- κάλεσε περαιτέρω ὑψώσεις εἰς τὰς τιμὰς καὶ εἰς τοῦτο πιθανῶς ὀφείλεται ἡ μὴ ἐκδήλωσις τῶν συνήθων ἐποχικῶν μειώσεων κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1954 Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ 1954 καὶ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1955 ἐσημειώθη αὔξησις τῶν τιμαρίθμων πρώτων ὑλῶν καὶ ἡμικατειργασμένων προϊόντων, ἀντανακλῶσα κατὰ μέγα μέρος παλαιοτέρας καὶ προσφάτως ἐνταθείσας διεθνεῖς ὑψωτικὰς κινήσεις βασικῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν καὶ ναύλων. Χαρακτηριστικὸν τῆς διαδοχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώθησαν αἱ διάφοροι ὑψωτικαὶ ἐπιδράσεις εἰς τοὺς τιμαρίθμους εἶναι, ὅτι ἐνῷ ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως μέχρι τέλους τοῦ 1953 ὁ εἰδικὸς τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως εἰσαγομένων εἰδῶν ἐνεφάνισεν ἐντονωτέραν καὶ ταχυτέραν ὑψωτικὴν τάσιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν γενικὸν τιμάριθμον, μετὰ ταῦτα αἱ τάσεις τῶν δύο τούτων τιμαρίθμων περίπου συμβαδίζουν. Οὕτω ἐντὸς τοῦ 1954 ἡ ἄνοδος τῶν τιμαρίθμων ἐκδηλώνει κυρίως τὴν αὔξησιν γενικῶς τῶν χρηματικῶν ἐξόδων παραγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τιμῶν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα κατὰ τὸ 1954 προεκάλεσεν αὔξησιν τῆς ἐν γένει ζητήσεως καὶ προσδοκίας περαιτέρω αὐξήσεων. Τοιοῦτο κλῖμα ἐνισχύει τὰς ἐπιχειρήσεις εἰς ὑψώσεις ἢ ἐμμονὴν εἰς ηὐξημένας τιμάς, ἰδίως ὅταν ὑφίστανται ὀλιγοπωλιακαὶ καταστάσεις. Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διατήρησις ὑψωτικῆς ψυχολογίας ἐν γένει καὶ εἰς τοὺς καταναλωτὰς δὲν ὑποβοηθεῖ τὴν σταθεροποίησιν τῶν τιμῶν.

4. Κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον 1954 ἐσημειώθη οὐσιώδης μείωσις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, κατὰ 231 ἑκατομ. δραχμῶν, τὴν ὁποίαν κατέστησε δυνατὴν ἡ πώλησις κρατικῶν ἀποθεμάτων, ἰδίως σίτου ἐκ τῆς μείζονος συγκεντρώσεως κατὰ τὸ προηγηθὲν δεύτερον ἑξάμηνον 1953. Κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον 1954 ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία, περιλαμβανομένων καὶ τῶν κερμάτων, παρουσίασεν αὔξησιν κατὰ δρχ. 706 ἑκατομ. Ἰδίως ἐκ τῆς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, τῆς συγκεντρώσεως τοῦ σίτου, τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἀνασυγκρότησιν καὶ τοῦ ἀποκτωμένου συναλλάγματος. Οὕτω, διὰ τὸ πλῆρες ἔτος ἡ καθαρὰ αὔξησις τῆς κυκλοφορίας ἀνῆλθεν εἰς 475 ἑκατομ. δραχμῶν.

Δοθέντος ὅτι ἡ αὔξησις τῆς κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον, οἱ λόγοι οἱ ἀναφερθέντες ὡς προκαλέσαντες τὴν διεύρυνσιν τῆς κυκλοφορίας κατὰ τὸ ἑξάμηνον τοῦτο ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν πλήρη περίοδον τοῦ ἔτους, καθ' ὃ μέτρον βεβαίως δὲν ἐξουδετερώθησαν ἀπὸ ἀντιρρόπους κινήσεις κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον.

Αἱ κύριαι ἑπομένως αὐξητικαὶ ἐπιδράσεις τῆς κυκλοφορίας, αἱ διέπουσαι τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος, προῆλθον ἐκ τῆς πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, ἐκ τῶν ὑπεραγορῶν συναλλάγματος καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἰδίᾳ δι' ἀνασυγκρότησιν, αἵτινες ὅμως καλύπτονται περίπου ἐκ τῶν δημιουργουμένων δραχμῶν τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας, ἡ ὁποία οὕτω καὶ κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος ἀπετέλεσε, διὰ τῆς διαθέσεως τοῦ σχετικοῦ συναλλάγματος, παράγοντα ἀπορροφήσεως δραχμῶν.

Εἰς μείωσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας συνετέλεσεν ἐπίσης ἡ αὔξησις τῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος καταθέσεων, ἰδίως δὲ τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

Αἱ πιστωτικαὶ ἐξελίξεις

5. Οὐσιῶδες χαρακτηριστικὸν τῶν πιστωτικῶν ἐξελίξεων ἐντὸς τοῦ 1954 ὑπῆρξεν ἡ ἐλάττωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἥτις διηυκολύνθη ἐκ τῆς σημαντικῆς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων. Παραλλήλως πρὸς τὰς μεταβολὰς αὐτὰς ἐπεβλήθη συστηματικώτερος ἔλεγχος τόσον ἐπὶ τῆς συγκεντρώσεως τῶν καταθέσεων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτῶν χορηγήσεων μέσῳ τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν.

Τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως ἰδιωτικῶν καταθέσεων ηὐξήθη ἐντὸς τοῦ 1954 κατὰ δρχ. 916.7 ἑκατομ. ἤτοι κατὰ 48 ο)ο καὶ ἐξ αὐτῶν αἱ καταθέσεις ταμιευτηρίου κατὰ δρχ. 158.6 ἑκατομ. ἤτοι κατὰ 98 ο)ο. Ἡ ἐξέλιξις αὐτὴ ἐπέτρεψε σημαντικὴν διεύρυνσιν τῆς χρηματοδοτήσεως ἐξ ἰδίων διαθεσίμων τῶν Τραπεζῶν.

Παραλλήλως, κατὰ τὸ 1951 ἴσχυσαν ἠλαττωμένα τραπεζικὰ ἐπιτόκια. Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1954 τὰ ἐπιτόκια τῶν χορηγήσεων ἠλαττώθησαν ἀπὸ 12 ο)ο εἰς 10 ο)ο, τὰ ποσοστὰ δὲ τῶν προμηθειῶν ἀπὸ 4 ο)ο εἰς 2 ο)ο. Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1955 ἐπραγματοποιήθη περαιτέρω μείωσις τῶν μὲν ἐπιτοκίων εἰς 9 ο)ο, τῶν δὲ προμηθειῶν εἰς 1 ο)ο. Τὸ καθορισθὲν ἐπιτόκιον κατὰ τὴν τελευταίαν μείωσιν καθιερώθη δι' ἁπάσας τὰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς χορηγήσεις, καταργηθείσης τῆς διακρίσεως δι' ὡρισμένας κατηγορίας. Καίτοι αἱ μειώσεις αὐταὶ ἀφοροῦν μόνον εἰς τὸν τραπεζικὸν δανεισμόν, ἡ σχετικῶς εὐρυτέρα χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ἐκ τῶν Τραπεζῶν εἰς ἠλαττωμένα ἐπιτόκια καὶ ἡ γενικωτέρα αὔξησις τῶν δυνατοτήτων αὐτοχρηματοδοτήσεως προεκάλεσαν τάσεις πρὸς χαλάρωσιν τῆς ἀγορᾶς, αἱ ὁποῖαι τελευταίως ἀνεκόπησαν ἐκ λόγων ἐποχικῶν καὶ συμπτωματικῶν. Ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι τὰ ἐξωτραπεζικὰ ἐπιτόκια δι' ἀπολύτως ἀσφαλεῖς τοποθετήσεις ἐσημείωσαν βραδεῖαν κάμψιν, ἂν καὶ τελευταίως παρετηρήθη ἐκ νέου ἄνοδος ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω λόγων. Ἡ ἐκδήλωσις σαφεστέρων πτώσεων εἰς τὰ ἐπιτόκια τοῦ ἐξωτραπεζικοῦ δανεισμοῦ θὰ εἶναι δυνατὴ μετὰ πάροδον ἐπαρκοῦς χρονικοῦ διαστήματος σταθερότητος καὶ ὁμαλότητος καὶ μὲ τὴν πραγματοποίησιν προόδου εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀγορᾶς χρήματος καὶ κεφαλαίου.

6. Ἡ συνολικὴ τραπεζικὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ηὐξήθη κατὰ 35 ο)ο περίπου. Ἡ χρηματοδότησις τῆς γεωργίας ηὐξήθη ἐντὸς 12μήνου κατὰ πλέον τῶν 800 ἑκατ. δραχμῶν, ἤτοι περὶ τὰ 30 ο)ο. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ πραγματικὸν γεωργικὸν εἰσόδημα κατὰ τὸ 1954 ἐσημείωσε μικρὰν μείωσιν συνεπείᾳ τῶν ἠλαττωμένων ἐσοδειῶν δημητριακῶν, ἡ ηὐξημένη πιστοδότησις τῆς γεωργίας ὑπηγορεύθη κατὰ κύριον λόγον ἐξ αἰτίας τῆς μεγαλυτέρας χρησιμοποιήσεως γεωργικῶν ἐφοδίων εἰς ηὐξημένας τιμὰς καὶ τῆς σκοπιμότητος περαιτέρω πιστωτικῆς ἐνισχύσεως ὡρισμένων καλλιεργειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐσημείωσαν σημαντικὴν ἀνάπτυξιν μεταπολεμικῶς.

Ἡ χρηματοδότησις ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι Τραπεζῶν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας συνολικῶς ηὐξήθη κατὰ περίπου 36 ο)ο. Καὶ ἂν ἀκόμη ἀφαιρεθοῦν αἱ ἐκτάκτου φύσεως χρητίων παραγγελιῶν» πρὸς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως κυμαίνεται πέριξ τοῦ 30 ο)ο. Ἀλλὰ πέραν τῆς ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ τραπεζικοῦ συστήματος πιστοδοτήσεως, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ μεγάλη διεύρυνσις τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πιστωτικῶν εὐκολιῶν, ὁπότε προκύπτει σημαντικὴ ποσοτικὴ αὔξησις τῆς συνολικῆς πιστοδοτήσεως. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἰδίου ἔτους 1954 ἡ αὔξησις τοῦ εἰς τρεχούσας τιμὰς ἐθνικοῦ προϊόντος, ἐξαιρέσει τοῦ ἐκ τῆς γεωργίας προκύπτοντος, δὲν ὑπερέβη τὰ 16 ο)ο, δηλαδὴ ποσοστὸν σημαντικῶς κατώτερον τῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἑπομένως, καὶ ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως ὑψώσεις εἰς τὰς ἐγχωρίους τιμάς, καθὼς καὶ αἱ πρόσφατοι αὐξήσεις εἰς διεθνεῖς τιμάς, συνάγεται ὅτι ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ὑπῆρξεν ἐπαρκὴς διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν διακίνησιν τοῦ ηὐξημένου προϊόντος αὐτῆς. Οὕτω, ἐξαιρέσει τῆς συνεχιζομένης ἀνωμαλίας ἐκ τῆς μὴ ρευστοποιήσεως τῶν ἐν καθυστερήσει πιστώσεων τοῦ παρελθόντος, καὶ ἀνεξαρτήτως δυσχερειῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνδεχομένως προέκυψαν ἀπὸ ὡρισμένας μεταβολὰς εἰς τὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως, μόνον ἐὰν δὲν ἐγένετο καλὴ χρῆσις τῶν νέων πιστώσεων, ἢ ἂν ἔλαβον χώραν ὑπέρμετροι ἐπεκτάσεις ἐργασιῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ ἐδημιουργήθησαν ἐμπλοκαὶ εἰς τὸν πιστωτικόν μας μηχανισμόν. Ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι δι' ὡρισμένα εἴδη δημιουργοῦνται εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἢ τὸ ἐμπόριον ὑπερβάλλοντα ἀποθέματα, τὰ ὁποῖα πιέζουν τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τὴν ἀγοράν. Αἱ τοιαῦται καταστάσεις δὲν εἶναι ὑγιεῖς, οὔτε διὰ τὸ σύνολον τῆς οἰκονομίας, οὔτε διὰ τὰς ἐπὶ μέρους ἐπιχειρήσεις. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἀναζητηθῇ ἡ θεραπεία των εἰς περαιτέρω πιστοδότησιν, ἡ ὁποία θὰ ἀνέβαλλε μόνον, ἀντὶ νὰ θεραπεύσῃ, καὶ θὰ ἐπέτεινεν ἴσως τελικῶς τὴν ἀνωμαλίαν. Τοιαῦτα ὑπερβάλλοντα ἀποθέματα δέον νὰ διατεθοῦν καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις πρέπει, ὅπου βεβαίως τοῦτο εἶναι δυνατόν, νὰ ἀναζητήσουν διεξόδους καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἀποδοχὴ μειώσεων εἰς τὰς τιμὰς θὰ εἶναι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀναπόφευκτος καὶ ἐπιβεβλημένη διὰ νὰ διευκολύνῃ καὶ ἐπιταχύνῃ τὴν ἐκποίησιν τῶν ὑπερκανονικῶν καὶ τὴν ὁμαλὴν συνέχισιν τοῦ ρυθμοῦ τῆς παραγωγῆς.

7. Ἐπὶ τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν Τραπεζῶν ἐξ ἰδίων αὐτῶν πόρων ηὐξήθη ἐντὸς τῆς τελευταίας τετραετίας ἀπὸ 30 ο)ο τὸ 1951 εἰς 42,7 ο)ο τὸ 1954, μεταξὺ δὲ τοῦ 1953 καὶ 1954 ἀπὸ 36,5 ο)ο εἰς 42,7 ο)ο.

Ἐὰν ἐκ τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως ἐξαιρεθοῦν αἱ χορηγήσεις τῶν Τραπεζῶν Ἀγροτικῆς καὶ Κτηματικῆς, ἡ αὔξησις τῆς ἐξ ἰδίων διαθεσίμων πιστοδοτήσεως παρουσιάζει ἀκόμη ταχύτερον ρυθμόν. Τὸ ποσοστὸν ἀπὸ 59 ο)ο κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1953 ηὐξήθη εἰς 67 ο)ο περίπου κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1954.

8. Αἱ ἀνωτέρω ἐξελίξεις ἐπέτρεψαν καὶ ἐπέβαλαν ὡρισμένας μεταβολὰς εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν καταθέσεων τῶν Δημοσίων Ὀργανισμῶν. Αἱ καταθέσεις αὐταί, παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀναλήψιμοι, προσλαμβάνουν, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, προθεσμιακὸν χαρακτῆρα. Ἐπὶ πλέον εἶναι διαθέσιμα ὀργανισμῶν ὑπηρετούντων δημοσίους σκοπούς. Ἑπομένως, ἡ περιφρούρησις τῆς ἀσφαλοῦς καὶ δημιουργικῆς τοποθετήσεώς των ἀποτελεῖ εἰδικὴν μορφὴν τῆς γενικωτέρας ἀποστολῆς καὶ ἁρμοδιότητος τοῦ Ἐκδοτικοῦ Ἱδρύματος. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτὸ αἱ καταθέσεις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐτέθησαν ἀπὸ τοῦ 1951 ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελοῦσαι ἔκτοτε οὐσιώδη διαθέσιμα διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς.

Ἐφ' ὅσον ἡ αὔξησις τῶν ἰδιωτικῶν διαθεσίμων παρέχει μείζονα εὐχέρειαν εἰς τὰς ἐμπορικὰς Τραπέζας, ἦτο εὔλογον νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὑπαγωγὴ τῶν τοποθετήσεων ἐκ κεφασμῶν εἰς συστηματικώτερον ἔλεγχον. Αὐτὸς ἦτο ὁ σκοπὸς τῶν ἀποφάσεων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ὁποῖαι προέβλεψαν ὅτι τὸ ἥμισυ τῆς ἑκάστοτε μηνιαίας αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων τῶν Τραπεζῶν ἔδει νὰ φέρεται εἰς πίστωσιν εἰδικοῦ λογαριασμοῦ παρ' ἑκάστῃ Τραπέζῃ μέχρι συμπληρώσεως ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰς παρ' αὐτῇ καταθέσεις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Οἱ εἰδικοὶ αὐτοὶ λογαριασμοὶ ἐνεφάνιζαν τὴν 31)12) 1954 ὑπόλοιπον 318 ἑκατομ. δραχμῶν. Ἐκ τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν ἐπιτρέπεται μόνον ἡ χρηματοδότησις ἐργασιῶν γενικωτέρας οἰκονομικῆς σημασίας διὰ τὴν χώραν, τὰς ὁποίας αἱ Τράπεζαι εὑρίσκουν ὀλιγώτερον ἐπικερδεῖς καὶ δεικνύουν ἠλαττωμένον ἐνδιαφέρον νὰ ἐξυπηρετήσουν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν διαθεσίμων. Παράδειγμα τοιαύτης ρυθμίσεως εἶναι ἡ προσφάτως γενομένη διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ καπνεμπορίου. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ πρέπει νὰ συμπληρωθῇ διὰ νὰ ὑπαγάγωμεν σὺν τῷ χρόνῳ τὸ σύνολον τῶν ἀποταμιεύσεων τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ὑπὸ συστηματικὴν παρακολούθησιν καὶ νὰ τὰς κατευθύνωμεν πρὸς τὸν ἀληθῆ των προορισμόν.

Ἀλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὴν νέαν αὐτὴν ρύθμισιν τῶν Τραπεζικῶν χορηγήσεων ἐκ κεφαλαίων Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν πληρεστέραν των συγκέντρωσιν. Εἰς τοῦτο ἀπέβλεψε τὸ Ν. Δ' 2999 τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ἡ ταχεῖα αὔξησις τῶν καταθέσεων αὐτῶν ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἑξαμήνου.

Τὸ ἰσοζύγιον ἐξωτερικῶν πληρωμῶν

9. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς συναλλαγματικῆς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ Ἀπριλίου 1953 ἐξεδηλώθησαν εὐρύτερα εἰς τὸ ἰσοζύγιον ἐξωτερικῶν πληρωμῶν τοῦ 1954. Τὸ σύνολον τῶν ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν εἰσπράξεων ηὐξήθη κατὰ 42 ἑκατομ. δολλ. ἔναντι τοῦ 1953 καὶ κατὰ 95 ἑκατομ. δολλ. ἔναντι τοῦ 1952, δηλαδὴ κατὰ πλέον τοῦ 15 ο)ο ἐντὸς τοῦ τελευταίου ἔτους καὶ κατὰ σχεδὸν 50 ο)ο ἐντὸς τῶν τελευταίων δύο ἐτῶν. Αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν αὐξήσεων ἀποτελοῦν μονιμώτερα ἐπιτεύγματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ὑπολογίζωμεν, ὑπὸ τὴν αὐτονόητον προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ὑπάρχουν συνθῆκαι οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς σταθερότητος εἰς τὴν χώραν καὶ ὑψηλὰ ἐπίπεδα οἰκονομικῆς δραστηριότητος εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ ἀνακτηθεῖσα θέσις τῶν καπνῶν μας εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ νέα αὔξησις ἐξαγωγῶν βάμβακος καὶ ἡ ἐπανάληψις ἐξαγωγῶν ἐλαίου ἀποτελοῦν εὐοίωνα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι αἱ μέχρι σήμερον ἐξαγωγαὶ βιομηχανικῶν προϊόντων, ἐξαιρέσει βεβαίως τῶν πολεμικῶν εἰδῶν δι' ὑπερποντίους παραγγελίας, καίτοι ἐνθαρρυντικαὶ καὶ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἀξιόλογοι, εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Εἶναι οὐσιῶδες νὰ κατανοήσωμεν ὅτι, ἐπειδὴ εἴμεθα μικρὰ χώρα μὲ περιωρισμένην ἀγοράν, ἡ προώθησις τῶν ἐξαγωγῶν βιομηχανικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ ἀνάγκην καὶ διὰ τὴν βιομηχανικήν μας ἀνάπτυξιν. Παρ' ὅλας δὲ τὰς δυσχερείας εἶναι βέβαιον ὅτι διαθέτομεν ὡρισμένα πλεονεκτήματα ἔναντι ἄλλων χωρῶν.

Ἰδιαιτέρως ἀξιοσημείωτος ὑπῆρξεν ἡ αὔξησις τῶν εἰσπράξεων ἐκ τοῦ τουρισμοῦ κατὰ 164ο)ο μεταξὺ τοῦ 1952 καὶ 1954. Ἀλλ' αἱ δυνατότητες εἰς τὸν τουρισμὸν εἶναι ἀκόμη μεγάλαι, δύναται δὲ σχετικῶς ταχέως νὰ ἀξιοποιηθοῦν καὶ διὰ τοῦτο ἐπιβάλλονται ἔντονοι προσπάθειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν.

10 Αἱ πληρωμαὶ δι' εἰσαγωγὰς ἐμφανίζωνται κατὰ τὸ 1954 ὑψηλότεραι ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1953, διὰ τρεῖς κυρίως λόγους. Πρῶτον, κατὰ τὸ 1953 εἰσήχθησαν σημαντικαὶ ποσότητες ἀγαθῶν διὰ τὰ ὁποῖα αἱ πληρωμαὶ εἶχαν διενεργηθῇ εἰς τὸ παρελθόν. Δεύτερον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1953 ἐπετράπησαν εἰς εὐρεῖαν κλίμακα εἰσαγωγαὶ ἔναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων καὶ ἐπὶ προθεσμιακῷ διακανονισμῷ. Οὕτω, δι' οὐσιῶδες τμῆμα τῶν εἰσαγωγῶν τοῦ 1953 αἱ πληρωμαὶ ἐγένο- τὸ 1954 ἐξεδηλώθη ἐντονωτέρα ζήτησις δι' εἰσαγωγὰς ἀφ' ἑνὸς λόγῳ αὐξήσεως τοῦ συνόλου τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων ἀφ' ἑτέρου δὲ συνεπείᾳ μεταβολῆς τῆς συνθέσεως τοῦ κοινωνικοῦ προϊόντος λόγῳ τῆς ηὐξημένης βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἡ ὁποία εἶναι περισσότερον τῆς γεωργικῆς ἐξηρτημένη ἀπὸ εἰσαγόμενα εἴδη. Ἐπὶ πλέον, ἡ μειωμένη ἐσοδεία σίτου ἐπέβαλεν ἀγορὰς εἰ τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ περίπου 14 ἑκατ. δολλάρια μεγαλυτέρας ἔναντι τοῦ 1953. Ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω, συνάγεται ὅτι ἔδει νὰ ἀναμένεται αὔξησις τῶν πληρωμῶν μεταξὺ τοῦ 1953 καὶ 1954. Αὕτη ὅμως ὑπερέβη σημαντικῶς τὴν αὔξησιν τῶν τρεχουσῶν συναλλαγματικῶν μας εἰσπράξεων καὶ προεκάλεσεν οὐσιώδη διεύρυνσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν πληρωμῶν, τὸ ὁποῖον ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1954 εἰς 59,5 ἑκατ. δολλάρια. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς περικοπῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας, τὸ ἔλλειμμα τοῦτο θὰ εἶχεν ὁδηγήσει εἰς σοβαρὰν μείωσιν τῶν συναλλαγματικῶν μας διαθεσίμων ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν τὰ σημαντικὰ ὑπόλοιπα τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας ἐκ παρελθόντων ἐτῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐκαλύφθη τὸ ἔλλειμμα. Ἀλλὰ τὰ ὑπόλοιπα αὐτά, ὡς καὶ αἱ ἐπανορθώσεις, βαίνουν πρὸς ἐξάντλησιν καὶ ἑπομένως εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ἐπ' αὐτῶν. Δέον ὅμως νὰ ἀναμένωμεν οὐσιώδη Ἀμερικανικὴν βοήθειαν καὶ κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυσαναλόγων πρὸς τὰς δυνάμεις μας στρατιωτικῶν δαπανῶν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὁποίων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσουν οἱ ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν πόροι τοῦ προϋπολογισμοῦ. Οὕτω μᾶς παρέχονται τὰ μέσα πρὸς κάλυψιν ἑνὸς ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, τὸ ὁποῖον ὅμως θὰ πρέπῃ νὰ εὑρίσκεται εἰς κάποιαν ἀναλογίαν μὲ τὸ ὕψος τῆς Ἀμερικανικῆς Βοηθείας καὶ τυχὸν ἄλλων ἐκτάκτων πόρων. Τοῦτο σημαίνει ὅτι περαιτέρω αὐξήσεις τῶν εἰσαγωγῶν θὰ εἶναι ἐπικίνδυνοι ἐὰν δὲν παρακολουθοῦνται τοὐλάχιστον ἀπὸ ἀντιστοίχους αὐξήσεις τῶν συναλλαγματικῶν μας πόρων.

Κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ὄχι μόνον ἀφέθησαν ἀπολύτως ἐλεύθεραι αἱ εἰσαγωγαί, ἀλλὰ ἐμμέσως ἐγένετο ἐνθάρρυνσίς των διὰ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἀνεπαρκοῦς προσαρμογῆς τοῦ δασμολογίου εἰς τὰς μεταπολεμικὰς συνθήκας. Ἡ περιφρούρησις καὶ διατήρησις τῆς ἐλευθερίας τῶν εἰσαγωγῶν προϋποθέτει μέτρα πιστωτικά. δασμολογικὰ καὶ φορολογικά, τὰ ὁποῖα δὲν ἀποτελοῦν ποσοτικοὺς περιορισμούς, ἀλλ' ἐμμέσως συντελοῦν εἰς τὴν λελογισμένην περιστολὴν τῶν πολυτελῶν ἢ περιττῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἀφήνουν ἐλευθέραν τὴν ροὴν τῶν εἰσαγωγῶν τῶν βασικῶν εἰδῶν. Ὁ συστηματικὸς ἔλεγχος τῶν ἐπιπέδων καὶ κατευθύνσεων τῆς συνολικῆς ἐνεργοῦ ζητήσεως ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἀποτελεῖ μέρος τῆς πολιτικῆς τῶν ποσοτικῶς ἐλευθέρων εἰσαγωγῶν. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι χῶραι ἀσυγκρίτως ἰσχυρότεραι οἰκονομικῶς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὰς ὁποίας ἰσχύει ἐλευθερία εἰσαγωγῶν, βασίζονται ἀκριβῶς εἰς παρόμοια μέτρα διὰ τὸν ἐπηρεασμὸν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν των.

Εἰς τὸ πλαίσιον αὐτὸ ἡ νέα ρύθμισις τῆς διαδικασίας τῶν εἰσαγωγῶν διὰ τῶν κυβερνητικῶν μέτρων τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἐπεβάλλετο διὰ δύο κυρίως σοβαροὺς λόγους: Πρῶτον, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ μία πληρεστέρα καὶ συστηματικωτέρα παρακολούθησις τοῦ ὄγκου καὶ τῆς τάσεως τῶν εἰσαγωγῶν, καὶ εἰς τοῦτο ἀποβλέπει ἰδίως ἡ γενικὴ ὑποχρέωσις καταθέσεως ποσοστοῦ τῆς ἀξίας τῶν ἐγκρίσεων εἰσαγωγῶν. Δεύτερον, ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ ματαιώσωμεν τὴν οἱανδήποτε χρησιμοποίησιν τῶν περιωρισμένων πιστωτικῶν μας μέσων διὰ τὴν χρηματοδότησιν παραγγελιῶν ἢ τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διακινήσεως μὴ ἀπαραιτήτων εἰσαγωγῶν. Ὁ δεύτερος οὗτος λόγος ἔχει σημασίαν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων. Δὲν εἶναι δυνατὸν δι' εἴδη μὴ βασικῆς σημασίας νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἄνευ ὁρίων ἀνάληψις ὑποχρεώσεων ἔναντι τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀκόμη δὲ ὀλιγώτερον ἡ ἐκ τοῦ τραπεζικοῦ μας συστήματος πιστοδότησις καὶ ἐνθάρρυνσις τῶν εἰσαγωγῶν αὐτῶν. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς συναλλαγματικῆς πλευρᾶς τοῦ θέματος αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πιστωτικαὶ διευκολύνσεις ἐπιβάλλουν, ἰδίως σήμερον ὅπου ὁ ἀνταγωνισμὸς διὰ πολλὰ ἀγαθὰ λαμβάνει τὴν μορφὴν τῆς παροχῆς πιστωτικῶν εὐκολιῶν, τὴν ἐξαφάνισιν καταστάσεων, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν διὰ τὰ εἰσαγώμενα προνομιακὰς συνθήκας ἀνταγωνισμοῦ ἔναντι τῶν ἐγχωρίων. Τὰ τελευταῖα κυβερνητικὰ μέτρα, ἑπομένως χωρὶς νὰ θίγουν τὴν ἐλευθερίαν τῶν εἰσαγωγῶν, περιώρισαν τὴν χρησιμοποίησιν πιστωτικῶν εὐκολιῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, αἱ ὁποῖαι ὑπεβοήθησαν εἰσαγωγὰς ὀλιγώτερον ἀπαραιτήτων εἰδῶν.

11. Αἱ ἀνωτέρω σκέψεις θίγουν τὸ οὐσιῶδες θέμα τῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου, βιομηχανικῆς ἰδίως παραγωγῆς ἔναντι τοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ κατάργησις τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν δὲν ἀνέστειλε τὴν ταχεῖαν αὔξησιν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἀλλ' ἐνίσχυσε τὸν ἀνταγωνισμόν, ὁ ὁποῖος ὡδήγησεν εἰς ὀργανωτικὰς βελτιώσεις καὶ ἐκσυγχρονισμὸν ἐπιχειρήσεων καὶ οὕτω εἰς αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος. Ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι κατὰ τὸ παρὸν στάδιον ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἐπιβάλλεται κατ' ἀρχὴν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει γενικωτέρων οἰκονομικῶν κριτηρίων ἡ προστασία ἀπὸ ἀλλοδαπὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι λειτουργοῦν ἐντὸς εὐνοϊκωτέρου τεχνικοοικονομικοῦ καὶ πιστωτικοῦ περιβάλλοντος. Αἱ ὠφέλειαι ἐκ τοῦ ἀπεριορίστως ἐλευθέρου ἐμπορίου παραμένουν ἄνευ περιεχομένου, ὅταν αἱ ἀσθενεῖς χῶραι, αἱ ὁποῖαι ἀναμένεται ὅτι δῆθεν θὰ ἀπολαύσουν τὰς ὠφελείας αὐτάς, συνεπείᾳ τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας εἰσαγωγῶν, καταδικάζονται εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα παραγωγῆς, εἰσοδήματος καὶ ἀπασχολήσεως. Ταῦτα ἀποτελοῦν τὴν βασικὴν θεμελίωσιν τοῦ αἰτήματος καὶ τῆς πολιτικῆς πρὸς διεθνῆ ἀναγνώρισιν εἰδικῆς προστατευτικῆς μεταχειρίσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν μέχρις ὅτου αὕτη ἀνδρωθῇ καὶ καταστῇ περίπου αὐτοδύναμος. Ἡ δὲ ὑγιὴς προστασία τῶν νέων καὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν βιομηχανιῶν εἶναι οἱ δασμοὶ καὶ ὄχι οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοί. Ἀλλ' ἐνῷ αἱ διαπιστώσεις αὗται εἶναι βασικαί, ἐπιβάλλεται ἐπίσης νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας σοβαροὺς κινδύνους καὶ ἀνασχετικὰς ἐπιδράσεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ προέλθουν ἀπὸ ὑπερπροστασίαν ἢ κακῶς διαρρυθμισμένον δασμολόγιον. Ὅταν ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ δασμοῦ παραμένουν ἀσυγχρόνιστοι καὶ κακῶς ὠργανωμέναι, ὄχι μόνον ὁ σκοπὸς τῆς προστασίας δὲν πραγματοποιεῖται, ἀλλ' ἀντιθέτως ἀναστέλλεται ἡ γενικωτέρα πρόοδος. Εἶναι ἐπίσης οὐσιῶδες νὰ τονισθῇ καὶ πάλιν ὅτι ἐπιβάλλεται διὰ τὴν χώραν μας προώθησις τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν προϊόντων, ἡ δὲ ἐνίσχυσις τῆς τοιαύτης ἐξαγωγικῆς προσπαθείας ἀτονεῖ συχνὰ ὑπὸ τὰς συνθήκας ἀνέσεως ποὺ δημιουργεῖ ὁ ὑψηλὸς δασμὸς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγοράν. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὰ βάρη τῆς ἀντιοικονομικῆς παραγωγῆς φέρει κατὰ κανόνα ἡ κατανάλωσις καὶ τοιούτου εἴδους περιπτώσεις ἀποτελοῦν φραγμὸν διὰ τὴν παραγωγικήν μας ἀνάπτυξιν καὶ κίνδυνον διὰ τὸ πιστωτικόν μας σύστημα. Ὑπάρχουν παραδείγματα τοιούτων καταστάσεων εἰς τὴν χώραν μας καὶ ἡ συστηματικὴ ἐξαφάνισίς των ἀποτελεῖ ἀνάγκην καὶ καθῆκον.

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

12. Κατὰ τὸ 1954 ἡ διαφορὰ μεταξὺ συνόλου τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς καὶ τρεχούσας ἀδήλους πληρωμὰς καὶ συνόλου τρεχουσῶν συναλλαγματικῶν μας εἰσπράξεων ἀνῆλθεν εἰς 59,5 ἑκατομ. δολλάρια. Ἔναντι τοῦ ἐλλείμματος αὐτοῦ ἐπραγματοποιήθη χρησιμοποίησις ἀμερικανικῆς βοηθείας 51 ἑκατομ. δολλ. καὶ εἰσέρρευσαν 7,2 ἑκατομ. δολλαρίων ἐξ ἐπανορθώσεων, 5 ἑκα- δι' ἔργα ὑποδομῆς ΝΑΤΟ καὶ 13 ἑκατομ. δολλαρίων ἀπὸ καθαρὰν εἰσροὴν κεφαλαίων, εἰς τὴν ὁποίαν περιλαμβάνονται καὶ αἱ πάσης φύσεως πιστώσεις ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὰ κονδύλια ταῦτα ἐκάλυψαν τὸ ἀνωτέρω ἔλλειμμα ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν· πέραν αὐτοῦ ἐπέτρεψαν τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων χρεωλυσίων ἐκ μεταπολεμικῶν δανείων καὶ τῆς ἑλληνικῆς